

Sociale forhold og sundhed

Sociale forhold

Organisatoriske forhold på socialområdet

Ansvaret for det sociale område er placeret hos Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling. Kommunerne har ansvaret for den sociale indsats på lokalt niveau. Kommunalbestyrelsen kan delegerer opgaver på det sociale område til bygdebestyrelserne.

Det Sociale Ankenævn

Det Sociale Ankenævn er klageinstans i forhold til sociale afgørelser truffet af en kommune eller af Naalakkersuisut.

Link

Se nærmere om Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling og Det Sociale Ankenævn på denne hjemmeside: www.nanoq.gl

Det sociale sikkerhedsnet

Det sociale sikkerhedsnet

Formålet med de sociale ydelser er at forebygge og afhjælpe sociale problemer. Det sociale sikkerhedsnet består både af økonomiske og ikke-økonomiske ydelser. Nogle af de sociale ydelser gives skønsmæssigt ud fra individuelle behov, hvorimod andre udbetales efter objektive kriterier.

Forebyggende og afhjælpende indsats

Børn og unge

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at skabe vilkår, der fremmer børn og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Ethvert tiltag på børn og ungeområdet skal tage udgangspunkt i barnets behov, så barnets tarv sættes i centrum. Det er kommunalbestyrelsens opgave at føre tilsyn med børn og unges vilkår.

Kommunalbestyrelsen vælger den hjælpeforanstaltning, der bedst stemmer overens med barnets særlige behov, f.eks.

- At yde praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet
- At barnet skal deltage i et dagtilbud, en ungdomsklub, en uddannelse eller lignende
- At yde familiebehandling eller lignende støtte

- At tilbyde døgnophold for både barnet, indehaveren af forældremyndigheden og andre familiemedlemmer på en døgninstitution, i en plejefamilie eller lignende
- At tilbyde en personlig rådgiver
- At yde økonomisk støtte til ophold på kost- eller efterskole
- At anbringe barnet uden for hjemmet, for eksempel på en døgninstitution, eller i en plejefamilie, som må anses for egnet til at dække barnets særlige behov.

Anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at anbringe barnet uden for hjemmet, når der er åbenbar risiko for, at barnets sundhed eller udvikling lider alvorlig skade. Dette kan være på grund af utilstrækkelig omsorg eller utilstrækkelig behandling af barnet. Det gælder også ved vold, misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre sociale vanskeligheder eller alvorlige overgreb.

Personer med vidtgående handicap

Personer med et vidtgående psykisk eller fysisk handicap skal sikres en tilværelse så nær det normale som muligt.

Der kan ydes hjælp efter handicap og funktionsniveau, f.eks.

- Hjælp til anskaffelse af hjælpemidler
- Hjælp til ansættelse af støttepersoner
- Hjælp til konsulentbistand
- Hjælp i form af ophold i bokollektiv, beskyttet boenhed eller døgninstitution.

Personer med vidtgående handikap kan tildeles førtidspension, hvis de opfylder bestemmelserne herom.

Fra d. 1. januar 2011 overgik varetagelsen af hele handicapforsorgen fra Selvstyret til kommunerne.

Døgninstitutioner

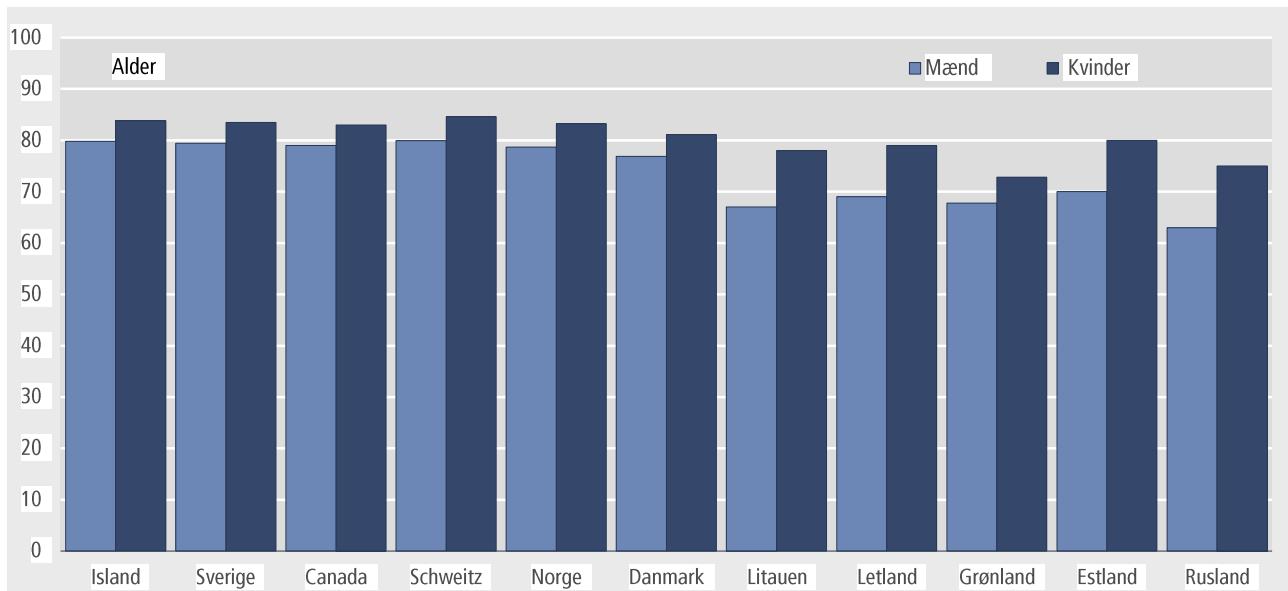
Selvstyret driver i dag 9 døgninstitutioner for børn og unge og 7 døgninstitutioner for personer med vidtgående handicap. Disse institutioner finansieres af kommunerne. Udeover de af Selvstyret drevne døgninstitutioner findes der 6 Selvejende døgninstitutioner samt 3 kommunale døgninstitutioner.

Ældre

Pensionister, der ikke kan klare sig i eget hjem, kan søge om flytning til en kommunal ældreinstitution. Pensionister i eget hjem kan endvidere søge om midlertidigt ophold i kommunal ældreinstitution.

Ældreinstitutioner og aktivitetstilbud til ældre oprettes og drives af kommunerne.

Figur 1 . Middellevetid i udvalgte lande 2010

Anm.: Grønlandske tal er foreløbige for perioden 2006-2010.

Figuren viser de fem lande i Europa og Nordamerika med højst middellevetid for mændene, Danmark og Grønland samt de fem lande i Europa og Nordamerika med lavest middellevetid for mændene.

Kilde: Danmarks Statistik og Grønlands Statistik

Offentlig hjælp

Enhver, der opholder sig i Grønland, har ret til offentlig hjælp ved akut trang, såfremt den pågældende ikke er i stand til at skaffe sig og sin familie det nødvendige til livets ophold.

Hjælp kan ydes som råd og vejledning, samt som økonomisk ydelse. Der kan ydes offentlig hjælp til forsørgelse og til faste udgifter samt til hjælp i særlige tilfælde, ved ledighed, uarbejdssygtighed, sygdom, barsel, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Modtagere af offentlig hjælp til forsørgelse og faste udgifter har ret til at få udarbejdet en individuel handlingsplan, eksempelvis om behandling af misbrugsproblemer, opkvalificering, personlig udvikling, aktivering, revalidering og omskoling.

Krisecentre

Krisecentrene er midlertidige bosteder for kvinder eller mænd og deres børn, der har været utsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende kriser i relation til familie eller samlivsforhold. Under opholdet modtager de rådgivning, omsorg eller anden form for hjælp.

Der er krisecentre i Nuuk, Qaqortoq, Narsaq, Paamiut, Sisimiut, Aasiaat og Ilulissat.

Familiecentre

Familiecentrene udøver en målrettet social indsats over for utsatte børn og familier. Opgaverne spænder fra familiebehandling, rådgivning, krisehjælp, supervision rådgivning m.m. Familiecentrene finansieres og drives af kommunerne. Der er etableret tilskudsordninger fra Selvstyret, der er medvirkende til at sikre driften af familiecentrene. Der er i dag familiecentre i Upernivik, Ilulissat, Aasiaat, Sisimiut, Maniitsoq, Tasiilaq, Nuuk, Paamiut, Qaqortoq, Nanortalik og Narsaq.

Sikringsydelser

Størrelsen af de sociale kontantydelser er vist i [tabel 1](#). Sikringsydelser kan i visse situationer suppleres med individuelt udmalte ydelser på baggrund af konkrete behov.

Barselsorlov og dagpenge

Moderen har ret til to ugers orlov før forventet fødsel og 15 uger efter fødslen; ved to eller flere samtidigt fødte børn har moderen ret til 19 uger efter fødslen. Faderen har ret til tre ugers orlov i forbindelse med fødslen. Ud over de 15 og 3 ugers barselsorlov kan moderen og faderen dele yderligere 17 ugers forældreorlov mellem sig. Ved forældreorlov til to eller flere samtidigt fødte børn har forældrene ret til i alt 21 ugers forældreorlov.

Adoptiv- og plejeforældre kan bevilges orlov i forbindelse med modtagelse af et adoptiv- eller plejebarn.

Retten til orlov og dagpenge omfatter ikke kun lønmodtagere, men også selvstændige og medhjælpende partnere til selvstændige, herunder fiskere, fangere og fåreholdere. Desuden har nyuddannede samt visse skole- og uddannelsessøgende ret til orlov.

Børnetilskud og underholdsbidrag mv.

Som en særlig støtteordning til børnefamilier udbetales hver måned et børnetilskud til børn under 18 år. For at opnå børnetilskud må familiens skattepligtige indkomst pr. 1. januar 2012 ikke overstige 280.000 kr.

Førtidspension

Førtidspension kan tilkendes personer mellem 18 år og aldersgrænsen for alderspension, 65 år, samt forsørgere under 18 år. Personer, som er omfattet af Nordisk Konvention om social sikring kan ligeledes tilkendes pension.

Kommunalbestyrelsen kan bevilge personlige tillæg til hjælp til løbende faste udgifter eller som engangshjælp til særlige udgifter. Dette sker ud fra en individuel vurdering af behovet. Til førtidspensionister, der har forsørgerespligt over for børn under 18 år, udbetales for hvert barn et børnetillæg.

Førtidspensionen reguleres blandt andet af pensionistens indkomst samt eventuel ægtefælles indkomst.

Alderspension

Alderspension kan tilkendes personer på 65 år og derover. Personer, som er omfattet af Nordisk Konvention om social sikring kan ligeledes tilkendes pension.

Alderspensionister kan bevilges børnetillæg, såfremt de har forsørgerespligt over for børn under 18 år, samt personligt tillæg, hvis de økonomiske forhold er særlig vanskelige eller der er risiko for, at alderspensionisten vil komme i alvorlig økonomisk nød.

Kommunalbestyrelsen kan yde rådighedsbestemte tillæg på grundlag af kommunalt fastsatte minimumsgrænser for alderspensionisters rådighedsbeløb efter afholdelse af faste udgifter.

Alderspensionen reguleres blandt andet af pensionistens indkomst samt eventuel ægtefælles indkomst.

Tilskud til adoption

Adoptionstilskud kan ydes til dækning af rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med modtagelse af et adoptivbarn. Tilskuddet kan pr. 1/1-12 maksimalt udgøre tre gange det årlige løbende normalbidrag (12.000 kr.) til børn.

Bistand til grønlændere i Danmark

Bistand til grønlændere i Danmark

Bistand til grønlændere bosat i Danmark, ydes i samarbejde med lokale danske myndigheder og udøves lokalt af de grønlandske huse i Danmark og centralt af Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestillings afdeling i Grønlands Repræsentation i København.

De grønlandske huse i Danmark er beliggende i Aalborg, Århus, Odense og København. Husene drives ved tilskud fra Selvstyret og den kommune, hvor husene er placeret.

De sociale afdelinger i de grønlandske huse har til opgave at betjene de danske kommunale myndigheder på følgende områder:

- oplysninger om forhold i Grønland
- bistand til projekter med sigte på grønlændere i lokalområdet
- bistand i enkeltsager vedrørende fastboende grønlændere, herunder anvisning af tolke.

Derudover skal de grønlandske huse drive åben rådgivning for fastboende grønlændere.

Modtagere af sociale ydelser

Arbejdsmarkedsydelse

Arbejdsmarkedsydelse (før benævnt takstmæssig hjælp) ydes som erstatning for tab af arbejdsindtægt forårsaget af arbejdsløshed, sygdom eller ulykke.

Arbejdsmarkedsydelse ydes efter bestemmelserne i Landstingsforordning nr. 5 af 1. juni 2006 om arbejdsmarkedsydelse, der trådte i kraft 1. juli 2006.

Offentlig hjælp

Offentlig hjælp ydes kun, hvis behovet ikke dækkes af andre ydelser. Offentlig hjælp ydes efter bestemmelserne i Landstingsforordning nr. 15 af 20. november 2006 om offentlig hjælp, der trådte i kraft 1. april 2007.

Barselsdagpenge

Retten til barselsdagpenge er betinget af, at der er tale om et indtægtstab under barselsorloven. Barselsdagpenge ydes i henhold til Inatsisartutslov nr. 14 af 7. december 2009 om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption, der trådte i kraft 1. marts 2010.

Førtidspension

Førtidspension ydes efter Inatsisartutsforordning nr. 4 af 7. maj 2007 om førtidspension, der er ændret ved Inatsisartutsforordning nr. 8 af 31. maj 2010. Forordningen trådte i kraft den 1. juli 2010.

Alderspension

Alderspension ydes efter Landstingsforordning nr. 3 af 7. maj 2007 om alderspension, der trådte i kraft den 1. juli 2007.

Antal modtagere af sociale ydelser offentlig hjælp, arbejdsmarkedsydelser, barselsdagpenge samt førtidspension og alderspension fremgår af efterfølgende Oversigter.

Oversigt 1. Antal modtager af sociale ydelser efter hovedtyper

	2006	2007	2008	2009	2010
Befolkningen over 15 år pr. 1. januar	42.805	42.888	43.054	43.188	43.625
Sociale ydelser, samlet opgørelse	17.073	16.811	16.483	16.743	17.116
Offentlig hjælp i alt	8.793	7.909	7.485	7.817	8.325
Arbejdsmarkedsydelse i alt	3.286	3.485	3.377	3.377	3.521
Dagpenge ved barsel m.v. i alt	915	1.039	1.232	1.126	1.155
Førtidspension i alt	2.939	2.913	2.884	2.801	2.925
Alderspension i alt	3.828	4.046	4.135	3.984	3.838

Kilde: Grønlands Statistik

Oversigt 2. Modtagere af arbejdsmarkedsydelser i 2010

	15-29 år	30-39 år	40-49 år	50-63 år	64 år +	Uoplyst	I alt
Arbejdsmarkedsydelse ved ledighed	522	420	749	526	6	1	2.224
Arbejdsmarkedsydelse ved hjemsendelse	54	51	64	43	-	-	212
Arbejdsmarkedsydelse ved sygdom	221	270	553	503	..	8	1.555

Note: Diskretionerede tal er medregnet under 'Uoplyst'.

Anm.: Alderen er hvert år opgjort pr. 31. december.

Kilde: Grønlands Statistik

Oversigt 3. Modtagere af offentligt hjælp i 2010

	15-29 år	30-39 år	40-49 år	50-63 år	64 år +	Uoplyst	I alt
Skattepligtig offentlig hjælp	2.842	1.403	2.008	1.297	69	28	7.647
Ikke skattepligtig offentlig hjælp	465	279	466	456	91	29	1.786

Anm.: Alderen er hvert år opgjort pr. 31. december.

Kilde: Grønlands Statistik

Oversigt 4. Modtagere af barselsdagpenge i 2010

	15-29 år	30-39 år	40-49 år	50-63 år	64 år +	Uoplyst	I alt
Modtagere af barselsdagpenge mv.	811	269	72	..	-	3	1.155

Note: Diskretionerede tal er medregnet under 'Uoplyst'.

Anm.: Alderen er hvert år opgjort pr. 31. december.

Kilde: Grønlands Statistik

Oversigt 5. Modtagere af førtid- og alderspension i 2010

	15-29 år	30-39 år	40-49 år	50-63 år	64 år +	Uoplyst	I alt
Førtidspension	152	189	679	1.735	..	5	2.760
Alderspension	-	-	-	..	3.455	7	3.462

Note: Diskretionerede tal er medregnet under 'Uoplyst'.

Anm.: Alderen er hvert år opgjort pr. 31. december.

Kilde: Grønlands Statistik

Økonomiske nøgletal

Økonomiske nøgletal

De sociale udgifter er generelt stigende. Det skyldes bl.a. den vedvarende udbygning og forbedring af hjælpeapparatet omkring social bistand og sikring. Dette gør sig specielt gældende i forhold til personer med vidtgående handicap, hvor tilbud, der matcher behovet hos personen med vidtgående handicap, prioriteres højt.

Mange sociale sikringsordninger er ydermere baseret på objektive kriterier, hvilket bevirker, at udviklingen i befolkningens alderssammensætning påvirker det sociale udgiftsniveau.

Finansiering af de enkelte sociale ydelser af Selvstyret og/eller kommunerne er fastsat i reglerne herom.

Oversigt 1. Udbetalte beløb til sociale ydelser efter hovedtyper for årene 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Befolkningen over 15 år pr. 1. januar	42.805	42.888	43.054	43.188	43.625
Sociale ydelser, samlet opgørelse	636.558	685.665	714.712	761.746	789.205
Offentlig hjælp i alt	101.986	97.459	91.632	108.086	121.189
Arbejdsmarkedsydelse i alt	29.542	33.744	30.217	42.351	39.804
Dagpenge ved barsel m.v. i alt	19.449	30.699	29.585	34.623	34.471
Førtidspension i alt	221.300	221.426	221.042	222.591	243.956
Alderspension i alt	264.281	302.337	342.236	354.095	349.785

Kilde: Grønlands Statistik

Oversigt 2. Sociale udgifter til førtids- og alderspension i 2010

	Mænd	Kvinder	I alt
1.000 kr.			
Førtidspension, grundbeløb	115.792	102.452	218.244
Førtidspension, lommepenge	1.818	1.442	3.260
Førtidspension, børnetillæg	5.085	5.345	10.430
Førtidspension, personligt tillæg	5.248	6.774	12.022
Alderspension, grundbeløb	157.047	175.170	332.217
Alderspension, lommepenge	3.407	5.451	8.858
Alderspension, børnetillæg	231	171	402
Alderspension, rådighedsbestemte tillæg	1.508	1.281	2.789
Alderspension, personligt tillæg	2.574	2.945	5.519

Kilde: Grønlands Statistik

Ses der bort fra pensionsydelserne, er offentlig hjælp den største udgift blandt de sociale ydelser. Offentlig hjælp, dagpenge ved barsel og alderspension udbetales primært til kvinder, mens arbejdsmarkedsydelse og førtidspension typisk udbetales til mændene.

Oversigt 3. Sociale udgifter opgjort på ydelsestype og køn i 2010

	Mænd	Kvinder	I alt
1.000 kr.			
Dagpenge ved barsel mv.	1.854	32.617	34.471
Arbejdsmarkedsydelse ved ledighed	16.259	9.152	25.411
Arbejdsmarkedsydelse ved hjemsendelse	1.416	868	2.284
Arbejdsmarkedsydelse ved sygdom	5.639	6.470	12.109
Skattepligtig offentlig hjælp	52.185	59.044	111.229
Ikke skattepligtig offentlig hjælp	4.567	5.393	9.960

Kilde: Grønlands Statistik

Oversigt 4. Sociale udgifter

	2006	2007	2008	2009	2010
1.000 kr.					
Sikringsydelser 1)	795.007	855.173	884.149	908.468	921.044
Alderspension	264.011	302.553	341.709	354.008	349.612
Førtidspension	218.377	220.458	221.907	222.293	243.505
Offentlig hjælp 2)	111.794	101.024	91.554	108.519	118.654
Arbejdsmarkedsydelser mv. 3)	44.998	58.069	55.139	77.304	73.428
Boligsikring og boligstøtte	142.932	144.205	142.367	119.640	126.508
Andre overførslер 4)	12.895	28.864	31.472	26.704	9.338
Forsorg 5)	984.546	1.043.582	1.110.919	1.216.365	1.288.294
Børneforsorg og daginstitutioner	492.319	509.244	549.891	617.640	663.254
Handicapforsorg	277.060	312.528	315.824	342.292	359.579
Ældreforsorg	215.167	221.810	245.205	256.433	265.461

Anm. Tallene er revideret som følge af en revision af statistikken over Grønlands offentlige finanser.

Noter:

- 1) Sikringsydelserne er en samlebetegnelse for en række borgerrettede ydelser
- 2) Indholder udbetaling af skattepligtig og ikke skattepligtig offentlig hjælp
- 3) Indholder udbetaling af arbejdsmarkedsydelser og barselsdagpenge
- 4) Andre overførsler er revalidering, aktivering, fleksjob mm., underholdsbidrag, boligbørnetilskud, handicappede samt familie og børn
- 5) Vedrører driftsudgifterne i institutionerne.

Kilde: Grønlands Statistik

Sundhedsvæsenet

Sundhedsvæsenet

Departementet for Sundhed, med medlem af Naalakkersuisut for Sundhed i spidsen, er øverste politiske og administrative myndighed for sundhedsområdet. Driften af sundhedsvæsenet forestås af Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse.

Sundhedsvæsnets ydelser er gratis for personer, der er tilmeldt det grønlandske folkeregister og bosiddende inden for den kommunale inddeling.

Se nærmere om Departementet for Sundhed og Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse på adressen: www.nanoq.gl

Årsværk af stillinger i Sundhedsvæsenet og syge- og Sundhedsplejen kan ses i tabel 6.

Sundhedsdistrikter og Sundhedsreformen

Det grønlandske sundhedsvæsen består af 5 sundhedsregioner.

Qeqqa, de tidlige sundhedsdistrikter Sisimiut og Maniitsoq

Disko, de tidlige sundhedsdistrikterne Aasiaat, Kangaatsiaq, Qeqertarsuaq og Qasigiannguit

Sundhedsregion Avannaas, de tidlige sundhedsdistrikter Uummannaq, Upernivik og Qaanaaq

Sundhedsregion Sermersooq, de tidlige sundhedsdistrikter Nuuk, Paamiut/Ivittuut, Tasiilaq og Illoqqortoormiut

Sundhedsregion Kujataa, de tidlige sundhedsdistrikter Qaqortoq, Nanortalik og Narsaq

Sundhedsregionerne ledes af en regionsledelse, bestående af en ledende regionslæge og en ledende sygeplejerske.

I den største by i den enkelte sundhedsregion er der ansat læger, sygeplejersker, hjemmesygeplejersker, sundhedsplejersker, jordemødre, bioanalytikere, fysioterapeuter, samt andre faggrupper. I de mindre byer findes en læge (i det omfang en sådan kan rekrutteres), samt andet sundhedsfagligt personale. I bygder vil personalet bestå af sygeplejersker, sundhedsassister eller bygdesundhedsmedarbejdere, afhængig af størrelse og bemandingsmuligheder.

Regionerne har regelmæssigt besøg af speciallæger fra Dronning Ingrids Hospital og/eller fra Danmark. De mindre byer samt bygder i regionen vil regelmæssigt blive besøgt af læger og andet sundhedsfagligt personale fra regionssygehuset.

Den stigende anvendelse af IT-løsninger såsom telemedicin og elektronisk patientjournal vil medvirke til størst mulige tilgængelighed og kvalitet for sundhedsvæsenets brugere til gavn for borgerne lokalt.

Læs mere om sundhedsreformen på www.peqqik.gl

Dronning Ingrids Hospital

Dronning Ingrids Hospital er Grønlands landshospital. Dronning Ingrids hospital er opdelt i 5 områder:

- Et medicinsk område
- Et psykiatrisk område
- Et driftsområde
- Et kirurgisk område
- Et akutområde

Patienter på sygehusene

Ca. 15.000-16.000 personer er årligt indlagt én eller flere gange på et sygehus. Andelen af befolkningen, som har været indlagt, fremgår af tabel 7 og 8.

Den primære sundhedssektor

Den primære sundhedssektor er den del af sundhedsvæsenet, der har den første kontakt til borgeren. Dette sker sædvanligvis gennem

lægekonsultationer, besøg i hjemmene af hjemmesygeplejersker og sundhedsplejersker. Det er primært her den forebyggende og den sundhedsfremmende indsats foregår.

Den sekundære sundhedssektor

Den sekundære del af sundhedsvæsenet varetager de mere specialiserede opgaver, som indebærer hospitalsbehandling og/eller indlæggelse.

Se mere om Dronning Ingrids Hospital på adressen: www.peqqik.gl.

Det grønlandske Patienthjem

Det grønlandske patienthjem i København, Kalaallit Peqqissartut Illuat benyttes som transithjem for patienter henvist til ambulante undersøgelser og behandling i Danmark.

Sundhedsvæsenets brug af danske sygehuse, fremgår af tabel 9.

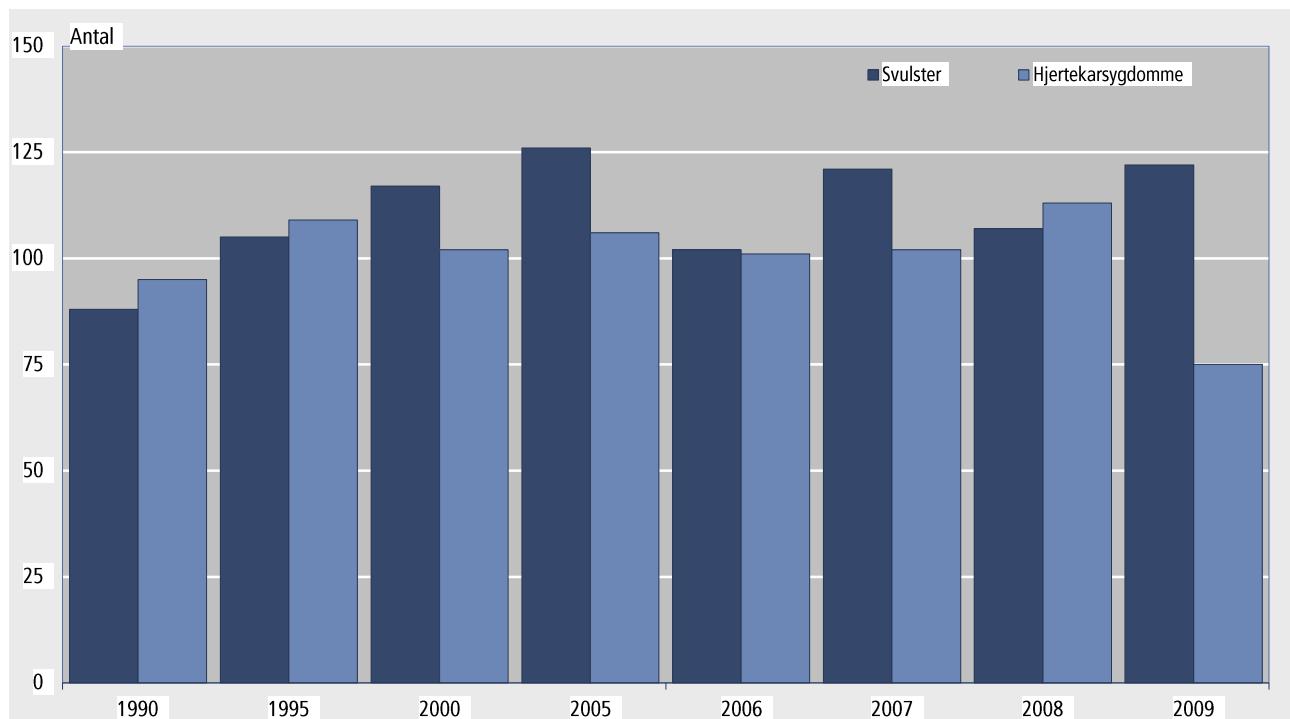
Læs mere om patienter på sygehuse på www.peqqik.gl

Landslægeembedet

Landslægeembedet:

- overvåger sundhedstilstanden i Grønland
- følge udviklingen i forhold, der har betydning for sundheden
- fører tilsyn med sundhedsvæsenet
- yder sundhedsfaglig rådgivning til Grønlands Selvstyre
- indsamler og bearbejder medicinalstatistiske oplysninger
- foretager sundhedsfaglig vurdering i miljøsager
- bistår rets- og politimyndigheder efter behov
- varetager den indledende sagsbehandling af klager fra patienter på vegne af Sundhedsvæsnets Patientklagenævn.

Figur 1. Dødsfald som følge af kræft- og hjertekarsygdomme

Kilde: Landslægeembedet i Grønland

Tandpleje

I hver by findes en tandklinik, om end der i Qaanaaq og Illoqqortoormiut kun er tandlægebetjening en del af året. De fleste bygder betjenes med transportabelt udstyr, der kan opstilles i skolen eller på sygeplejestationen, mens der i enkelte bygder forefindes tandklinikker i bygdekonsultationerne. I alle distrikter ledes tandplejen af en chefdistriktsstandlæge. Tandområdet er ikke omfattet af Sundhedsreformen.

I tandplejen prioriteres småbørn og skolebørn. Her tilbydes almen forebyggelse og tandbehandling. Af ressourcemæssige årsager er det ikke muligt at yde den voksne befolkning opsøgende, systematisk tandpleje. Den voksne befolkning må derfor selv henvende sig til tandplejen efter behov. Årværk for stillinger i tandplejen kan ses under tabel 10.

Læs mere herom i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr.15 af 13. september 2006 om tandpleje på www.lovgivning.gl

Oversigt 2. Driftsudgifter til sundhedsvæsenet og sundhedsadministrationen (Mio. kr.)

	2006	2007	2008	2009	2010
Fælles udgifter	148,7	172,3	173,5	192,5	199,8
Forebyggelse	9,3	15,8	13,7	15,5	13,7
Landslægeembedet	2,7	3,1	2,8	3,9	3,5
Behandlinger i udlandet	122,7	123,9	151,8	161,9	185,0
DIH	258,3	281,9	305,2	307,5	316,6
Sundhedsdistrikter	319,5	339,0	349,4	375,2	374,8
Landsapotek	21,1	24,2	24,3	31,4	36,6
Tandlægeområdet	51,5	53,9	58,9	62,0	64,6
Alkoholbehandling	3,8	4,2	5,1	5,1	5,9
Driftsudgifter i alt (netto)	937,5	1.018,2	1.084,7	1.154,9	1.200,6

Note 1) Paarisa, Folkesundhedsprogram og Qaanaaq pulje

Kilde: Departement for Sundhed

Antal patientklager over sundhedsvæsenet kan ses i tabel 11, samt dødsårsag i tabel 12.

Se nærmere i Landstingsforordning nr. 15 af 6.november 1997 om sundhedsvæsenets ydelser, på www.lovgivning.gl.

Center for sundhedsuddannelser

Center for sundhedsuddannelser

Center for Sundhedsuddannelse Peqqissaanermik Ilinniarfik varetager uddannelsen til sygeplejerske, sundhedsassistent (inkl. specialiseringsmoduler), sundhedshjælper, portørredder m.v. Hertil kommer klinikassistenter til tandplejen, samt efteruddannelse af sundhedspersonalet. Uddannelsesområdet hører organisatorisk under Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. Den praktiske del af uddannelserne foregår i sundhedsvæsenet, der har ansvaret for denne del.

Paarisa

Forebyggende opgaver

Lokale forebyggelsesudvalg har til opgave at styrke arbejdet omkring forebyggelse og sundhedsfremmende arbejde i kommunerne.

Opgaven for forebyggelsesudvalgene er bl.a. at udarbejde handlingsplaner en gang årligt for det sundhedsfremmende og forebyggende område i kommunen.

Med Inuuneritta - Folkesundhedsprogrammet 2006-2012 lægger Landsstyret op til en forstærket og koordineret indsats på det forebyggende og sundhedsfremmende område. Landstinget tilsluttede sig ved efterårssamlingen 2006 Inuuneritta og programmet implementeres fra 2007. I 2011 er der foretaget en midtvejsevaluering af Inuuneritta programmet.

I sammenhæng med de politiske målsætninger beskæftiger afdeling for forebyggelse og sundhed, PAARISA, sig med en lang række emner på det forebyggelsespolitiske område.

I de fleste kommuner er der ansat en forebyggelseskonsulent. PAARISA stiller sundhedspædagogisk konsulentbistand til rådighed for kommunen og forebyggelseskonsulenten i forbindelse med lokale aktiviteter og handlingsplaner for at styrke den sundhedsfremmende og forebyggende indsats. I 2007 afsluttedes en 2-årig modulopbygget uddannelse for landets forebyggelseskonsulenter. Uddannelsen var tilrettelagt i samarbejde med Peqqissaanermik Ilinniarfik.

Se mere om PAARISA på denne hjemmeside: www.paarisa.gl

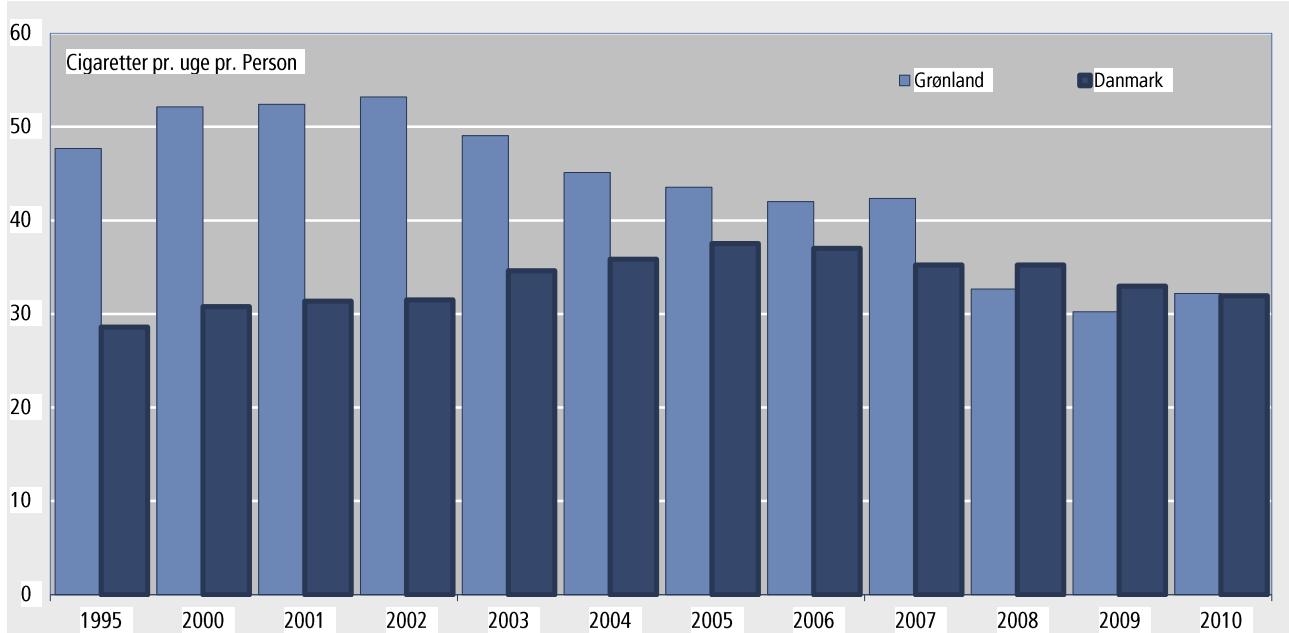
Forebyggelse af rygning

Selvstyret har ønsket at markere, at de offentlige arbejdspladser skal gå foran i bekæmpelsen af rygning. Efter den nyeste Inatsisartutslov og reviderede Inatsisartutsforordning er rygning ikke tilladt, hverken indendørs eller udendørs ved og i folkeskoler, sportshaller, svømmehaller samt i dag- og døgninstitutioner for børn og unge. Desuden blev det forbudt at sælge tobaksvarer til personer, der er under 18 år, og vedtaget at salget kun må ske ved personlig betjening.

Sundhedsvæsnet og flere arbejdspladser har gennemført kurser, både individuelt og for grupper, hvor der gives vejledning i at holde op med at ryge. Desuden er mange arbejdspladser begyndt at diskutere rygningens skadelige virkninger, herunder indførelse af en egentlig rygepolitik på arbejdspladsen. Samtidig er der større åbenhed i forbindelse med en erkendelse af rygningens skadelige virkninger.

Undersøgelser viser, at unge ofte begynder at ryge i 13-14-års alderen. Med konkurrencen *Røgfri klasser* retter PAARISA fokus mod elever i folkeskolens mellemste og ældste trinklasser. Formålet med konkurrencen er at styrke elevernes bevidsthed om at vælge det sunde liv gennem sundhedsfremmende aktiviteter.

Figur 1 . Forbrug af cigaretter

Anm.: Figuren viser antal cigaretter pr. uge pr. person over 14 år.

Kilde: Skattemyrelsen og Grønlands Statistik

I Figur 1 vises det ugentlige forbrug af cigaretter pr. person over 14 år i Grønland og Danmark. Forbruget i Grønland ligger over niveauet i Danmark. I de senere år er forbruget af cigaretter i Grønland faldet.

I undersøgelsen fra Statens Institut for Folkesundhed 2005 – 2007 fremgår det, at tobaksrelateret kræft i luftveje og lunger er den hyppigste kræftform i Grønland, og at andelen af dødsfald forårsaget af rygning og passiv rygning skønnes at udgøre mere end hver fjerde dødsfald.

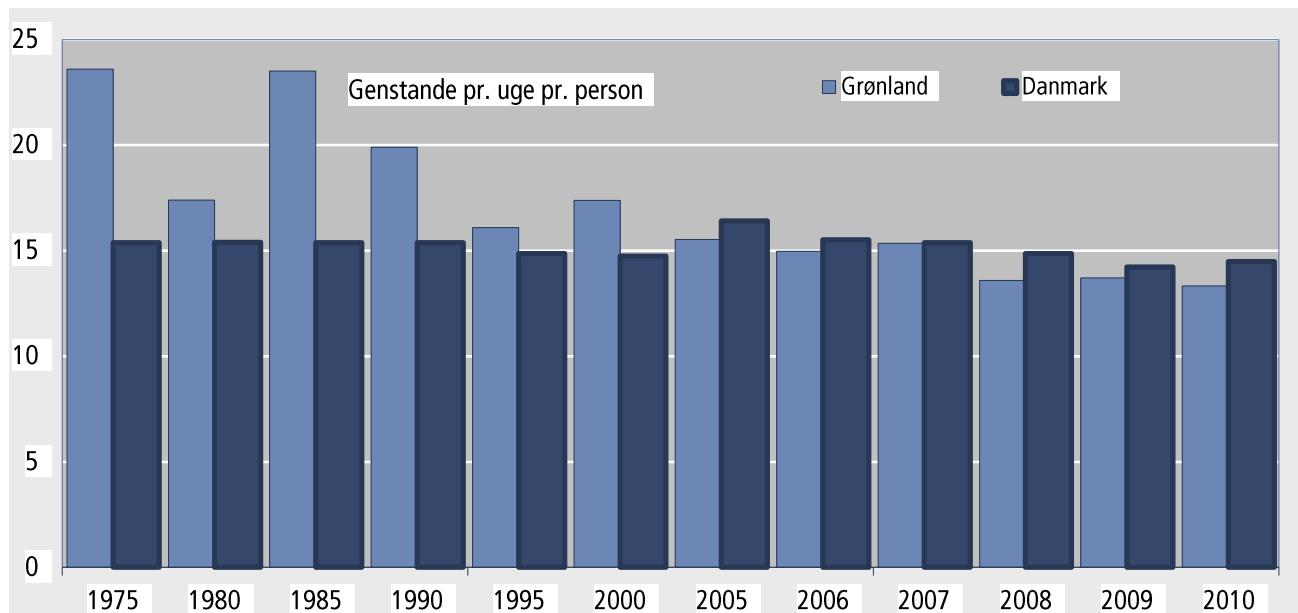
Grønland deltager i WHO's internationale undersøgelse "Health Behaviour in School-aged Children" (se herom nedenfor) om sundhedsadfærd blandt skoleelever i alderen 11 til 17 år. Fra den seneste undersøgelse i 2006 ved man, at 40 pct. af de adspurgte elever aldrig havde prøvet at ryge. Den samlede andel, der havde prøvet at ryge, har været faldende gennem årene, specielt blandt drengene. Undersøgelsen viser, at halvdelen af de ældste skoleelever ryger hver dag.

Indsats på alkoholområdet

Alkohol- og Narkotikarådet blev etableret i 1999. Målet er at fungere som sagkyndigt rådgivende organ over for såvel Landstinget som de involverede landsstyreområder, når det gælder forebyggelse, behandling og kontrol. Desuden skal rådet følge udviklingen samt bidrage til en forbedret koordination af den samlede indsats mod misbrug.

Uge 18 er ugen, hvor der sættes fokus og debat på alkoholvaner og drikkemønster. Temaet for uge 18 i den 5-årige periode fra 2008 til 2012 er at øge befolkningens viden om skadevirkninger ved misbrug af rusmidler.

Figur 2. Forbrug af alkohol

Anm.: Figuren viser antal genstande pr. uge pr. person over 14 år.

Kilde: Skattestyrelsen og Grønlands Statistik

Behandling mod misbrug af alkohol og hash

I 1995 oprettedes et behandlingscenter mod misbrug af alkohol i Nuuk under navnet Qaqiffik, der betyder ”det sted, hvor man kommer op”. I 1998 oprettedes der ligeledes et center i Ilulissat gennem en aftale mellem Frederiksberg Centeret ApS og Grønlands Hjemmestyre. I dag findes ligeledes et privat behandlingssted ”Katsorsaavik”, som betyder, det sted, hvor man bliver behandlet”. Efter klienters eget ønske kan man vælge mellem disse to behandlingssteder.

Med henblik på at imødekomme kommunernes behov for behandling i nærmiljøet er de indgåede aftaler omkring behandling af misbrug for øjeblikket under revision. Målet er at effektivisere behandlingen både i forhold til den enkelte, samtidig med at der kan tilbydes behandling, specielt af familiene, i det lokale miljø.

En samlet tabel over forbrug af cigaretter og alkohol, fremgår af [tabel 13](#).

Se mere om Qaqiffik på denne hjemmeside: www.qaqiffik.gl

Health behaviour in school-aged children (HBSC)

HBSC er et internationalt forskningsprojekt om børn og unges sundhed og sundhedsvaner. Undersøgelsen koordineres af Verdenssundhedsorganisationen WHO, og den gennemføres hvert fjerde år i en lang række europæiske lande samt Israel og Nordamerika. HBSC-undersøgelsen er gennemført i Grønland i 1994, 1998, 2002 og 2006.

Undersøgelsen 2006 er præsenteret i Inussuk – Arktisk forskningsjournal 1, 2007.

Unges brug af cigaretter, alkohol og narkotika, sammenlignet med Danmark fremgår af tabel 14.

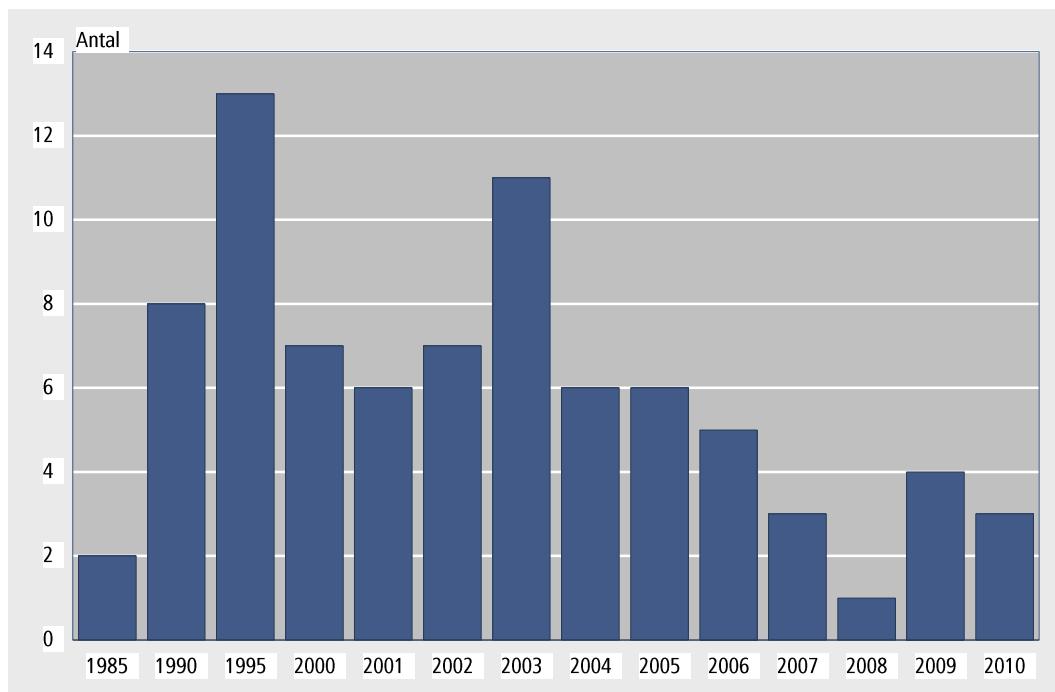
Se nærmere om HBSC på denne hjemmeside: www.hbsc.org

Sexliv

PAARISA har i en årrække afviklet kampagner og udsendt informationsmateriale om sikker sex og beskyttelse.

Det er målet for det forebyggende arbejde, at alle graviditeter er ønskede, og at det enkelte individ er med til at forebygge kønssygdomme og HIV/AIDS. Samtidig skal befolkningen have mulighed for at søge viden om sunde sexvaner i deres lokalsamfund.

Figur 3. Nye tilfælde af HIV

Kilde: Landslægeembedet i Grønland

Akkumuleret døde af AIDS fremgår af tabel 15.

Forebyggelse af kønssygdomme

PAARISA arbejder for, at kondomer er tilgængelige, hvor de seksuelt aktive færdes. Der uddeles gratis kondomer i samarbejde med de lokale forebyggelseskonsulenter.

PAARISA har på sin hjemmeside henvisning til oplysninger om sikker sex for unge i teenager-alderen.

Antal anmeldte smitsomme sygdomme ses under tabel 16.

Gonoré og klamydia

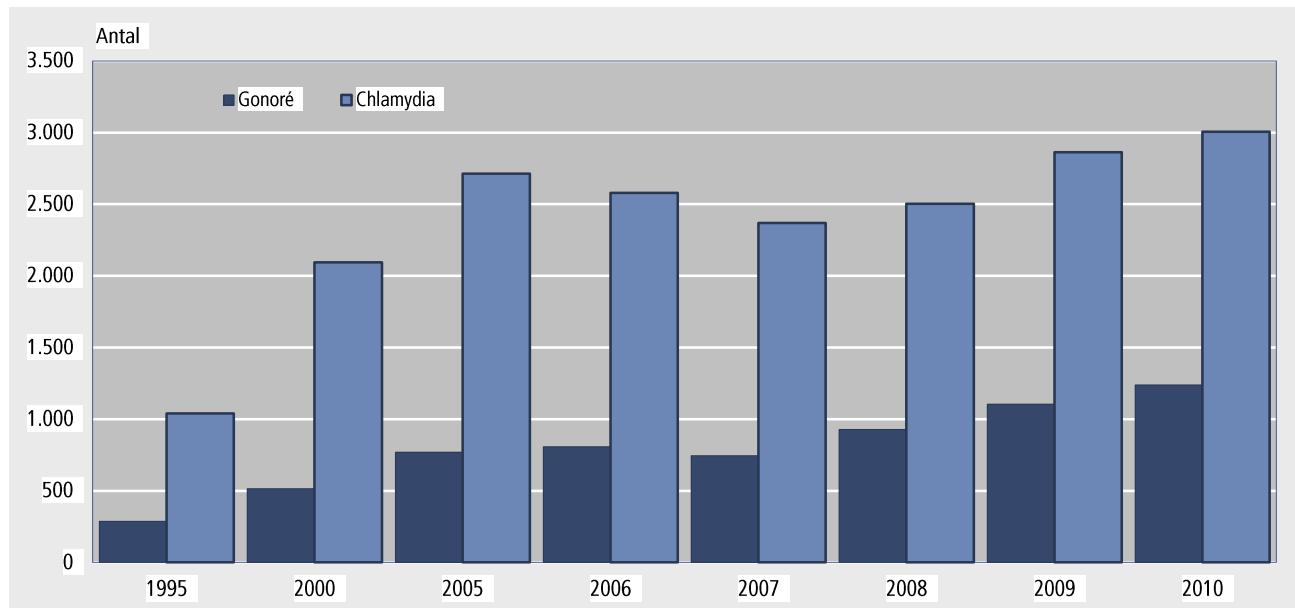
Forekomsten af gonoré var i 2010 på et fortsat højt niveau med 1.239 tilfælde. Til sammenligning blev der indberettet 1.105 tilfælde i 2009 og 927 i 2008. Dette svarer til 2.195 tilfælde pr. 100.000 indbyggere. Det er særligt de unge under 25 år, som har gonoré, idet 68 % af tilfældene findes i denne aldersgruppe. Forekomsten er langt højere end f.eks. i Danmark. Fordelingen blandt kønnene er nogenlunde ligelig. De helt unge kvinder er mest utsatte.

Det skal anføres, at grundlaget for Landslægeembedets opgørelse for 2009 og 2010 er data fra Centrallaboratoriet, og ikke som tidligere ugemeldelisterne. Noget af stigningen fra 2008 kan være forårsaget her af. Der er tillige sket ændringer inden for diagnostikken.

Der blev i 2010 anmeldt 3.007 tilfælde af chlamydia, hvilket er en stigning i forhold til 2.864 i 2009. Forekomsten af chlamydia i Grønland i 2010 var 5.326 pr. 100.000 eller ca. 10 gange mere end forekomsten i Danmark. Chlamydia er en væsentlig årsag til graviditet uden for livmoderen, til sekundær sterilitet og ufrivillig barnløshed. Forekomsten er højere hos kvinder med 1.772 tilfælde (59 %) end hos mænd med 1.235 tilfælde (41 %). Sygdommen er ofte asymptotisk. At den konstateres hyppigere hos kvinder skal ses i relation til, at kvinder hyppigere undersøges i forbindelse med graviditet og fødsel.

Det skal anføres, at grundlaget for Landslægeembedets opgørelse for 2009 og 2010 er data fra Centrallaboratoriet, og ikke som tidligere ugemeldelisterne. Noget af stigningen fra 2008 kan være forårsaget her af. Der er tillige sket ændringer inden for diagnostikken.

Figur 4. Gonore og Clamydia

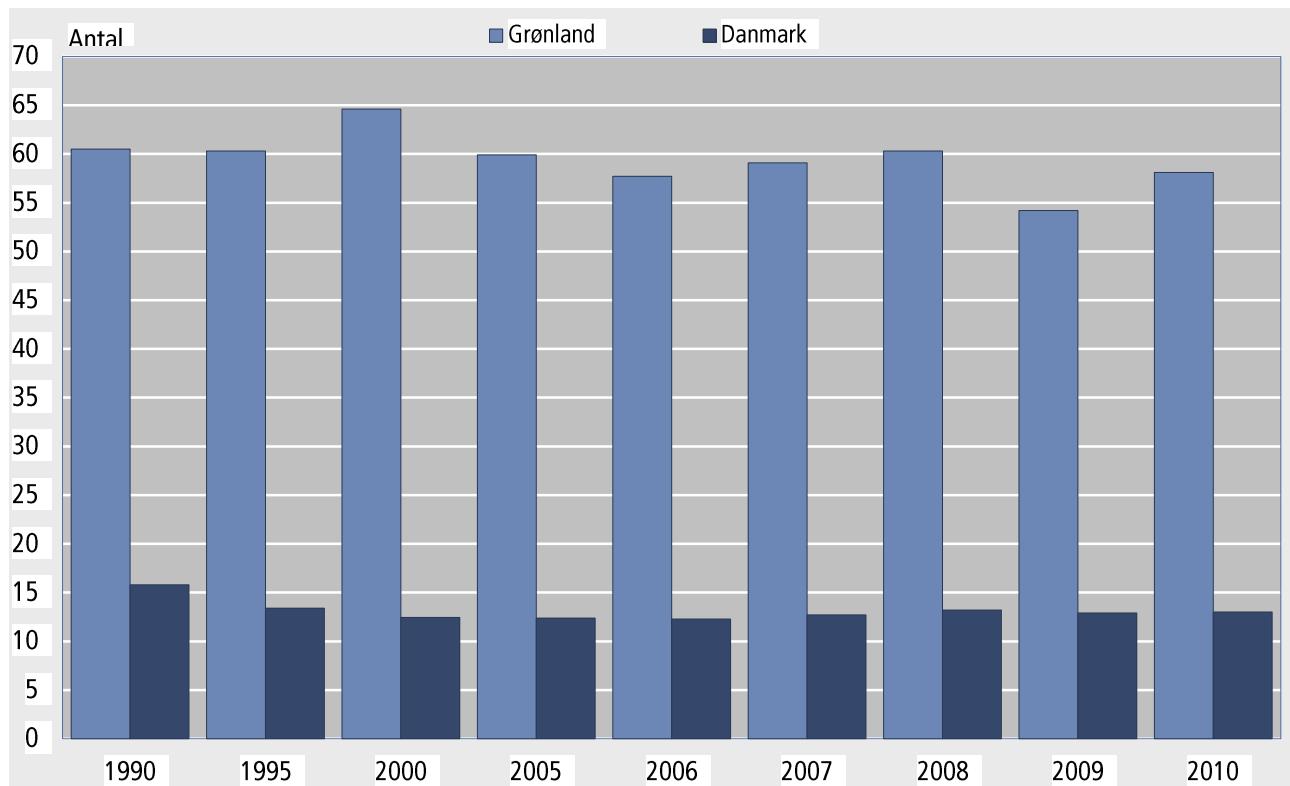
Kilde: Landslægeembedet i Grønland

Dukkeprojekt

Formålet med projektet er at give unge mennesker et realistisk billede af, hvad det vil sige at være forældre. I forlængelse heraf er formålet at få de unge til aktivt at tage stilling til forældrerollen samt tage ansvar for deres seksuelle adfærd. Dermed er formålet også at forebygge uønskede graviditeter og at fremme graviditeter med ønskebørn.

Eleverne i 9.-11. klasse deltager i et undervisningsforløb over 2-3 dage, hvor der undervises i spædbarnspleje og forældrerollen, hvorefter eleverne får udleveret en elektronisk RealCare-dukke. Dukken kræver pleje og pasning som et rigtigt spædbarn, dvs. den skal mades, skiftes, bøvse, vugges med mере. Efter pasning af dukken deltager eleverne i seksual- og præventionsundervisning.

Figur 5. Aborter pr. 1.000 kvinder

Kilde: Landstægeembedet i Grønland og Grønlands Statistik

Antal af legale aborter og abortkvotient pr. 1.000 kvinder, siden 1977 fremgår af [tabel 17](#) og [tabel 18](#).

Tidlig indsats overfor gravide familier

Det overordnede formål med det landsdækkende Inuuneritta-projekt ”Tidlig Indsats” overfor Gravide Familier er en styrket indsats i forhold til omsorgssvigt.

Tidlig indsats er et tværfagligt samarbejdsprojekt mellem sundheds- og socialvæsenet. Projektet er implementeret i samtlige byer. I mange familier, der deltager i projektet ses en positiv udvikling, som betyder bedre vilkår for børnene.

Forebyggelse af selvmord

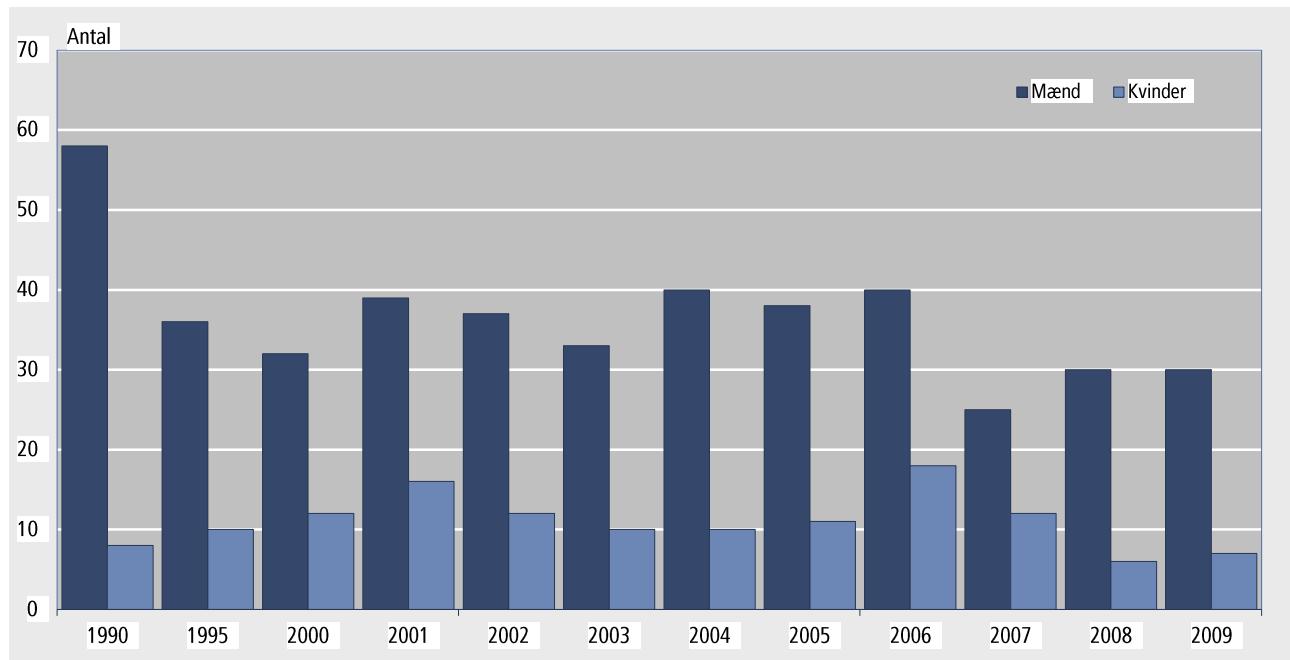
PAARISA har i en årrække arbejdet med forebyggelse af selvmord gennem forskellige initiativer og projekter.

I 2007 etableredes en telefonrådgivning for mennesker i personlig krise, Attavik 146. Det er en gratis, anonym og landsdækkende telefonrådgivning, som har åbent hver mandag og onsdag mellem 19 – 22.

Paarisa indgår i et tæt samarbejde med kommunerne om forebyggelse af selvmord og afholder kurser for fagpersoner i selvmordsforebyggelse. På uddannelsesinstitutionerne afholdes der ligeledes kurser for studerende i selvmordsforebyggelse. I samarbejde med professionelle samarbejdspartnere producerer Paarisa landsdækkende TV og radiokampagner om selvmord og selvmordsforebyggelse.

I samarbejde med MIPI, Videnscenter om Børn og Unge er der udkommet ekstra udtræk af data om unge med selvmordsadfærd og unge med god trivsel fra undersøgelsen ”Unge Trivsel i Grønland 2004” fra Statens Institut for Folkesundhed.

Figur 6. Selvmord

Kilde: Landslægeembedet i Grønland

Telefonrådgivning for børn og unge

Børne-Ungetelefonen "134" er en gratis, anonym rådgivning, hvor børn og unge dagligt mellem kl. 19 og 21 kan få rådgivning og et svar på de spørgsmål og problemer, de går og spekulerer over. Rådgivningen har eksisteret siden 2001.

Kost og bevægelse i samarbejde med ernæringsrådet

PAARISA arbejder med forebyggende og sundhedsfremmende indsatser med fokus på kost og bevægelse. Dette sker i et tæt samarbejde med Ernæringsrådet, som PAARISA har sekretariatsfunktion for.

Satser for sociale ydelser

Tabel 1. Satser for sociale ydelser

	Jan 2007	Jan 2008	Jan 2009	Jan 2010	Jan 2011
<i>Fuld alderspension pr. måned 1)</i>					
Enlige samt ægtepar, når kun den ene er berettiget	7.401	9.167	9.717	9.992	10.291
Ægtepar, når begge er berettiget	11.101	12.500	13.250	13.625	14.034
Børnetillæg pr. måned	758	758	1.000	1.000	1.000
<i>Fuld førtidspension pr. måned</i>					
Enlige samt ægtepar, når kun den ene er berettiget	7.401	7.401	7.401	7.401	8.335
Ægtepar, når begge er berettiget	11.101	11.101	11.101	11.101	12.500
Børnetillæg	758	758	1.000	1.000	1.000
<i>Tilskud til børn</i>					
Underholdsbidrag / bidrag som tilskud fra det offentlige: Normalbidrag pr. halvår.	4.548	4.548	6.000	6.000	6.000
Alm. børnetilskud pr. kvartal, max beløb udbetales månedligt 2)	1.403	1.528	1.909	1.909	1.909
<i>Andre sociale kontantydelse</i>					
Honorar til personlig rådgiver pr. måned 3)	495	495	495	618	618
Almindelig familiepleje. Plejevederlag pr. barn, pr. måned 4)	3.298	3.298	4.123	4.123	4.123
Barselsdagpenge (= 8 timer)	574	600	614	614	662

Noter: 1) Alderspensionen er indtægtsbestemt. 2) Indtægtsgrænser for forældreindkomst: Oktober 1991: 162.000, 1992: 172.000 og 1997-2010: 280.000. 3) § 16, stk. 3 i Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge samt § 7 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge. 4) Landstingsforordningen om hjælp til børn og unge og Hjemmestyrets bekendtgørelse om hjælp til børn og unge.

Kilde: Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling

Antal modtagere af sociale ydelser efter hovedtype og distrikt for året 2010

Tabel 2. Antal modtagere af sociale ydelser efter hovedtype og distrikt for året 2010

Befolningens på 15 år og derover pr. 1. jan. 2010	Sociale ydelser, samlet opgørelse	Offentlig hjælp, i alt	Arbejds- markeds- ydelse, i alt	Dagpenge ved barsel, i alt	Førtids- pension, i alt	Alders- pension, i alt
Nanortalik	1.622	744	*443	137	44	*
Qaqortoq	2.809	989	*569	182	85	*
Narsaq	1.508	696	*382	189	42	*
Paamiut	1.359	850	486	183	40	147
Nuuk	12.525	3.172	1.616	393	289	615
Maniitsoq	2.675	1.209	519	233	78	220
Sisimiut	4.829	1.729	691	532	132	220
Kangaatsiaq	931	591	343	130	44	93
Aasiaat	2.568	1.232	568	257	59	216
Qasigiannguit	1029	478	214	88	47	60
Ilulissat	3.864	1.580	578	513	107	228
Qeqertarsuaq	730	408	195	66	19	91
Uummannaq	1.800	929	552	205	50	123
Upernivik	2.036	965	500	204	65	168
Qaanaaq	585	330	190	52	26	53
Ammassalik	2.073	1.186	745	172	45	209
Illoqortoormiut	333	201	125	24	20	44
Kommune Kujalleq		*492	*2			*491

Note: * I Kommune Kujalleq's kontoplan for 2010 er disse ydelser konteret på en fælles konto. De kan derfor ikke fordeles på distrikter, men er anført i kategorien "Kommune Kujalleq".

Kilde: Grønlands Statistik

Udbetalte beløb i sociale ydelser efter hovedtype og distrikt for året 2010

Tabel 3. Udbetalte beløb i sociale ydelser efter hovedtype og distrikt for året 2010

Befolkningen på 15 år og derover pr. 1. jan. 2010	Sociale ydelser, samlet opgørelse	Offentlig hjælp, i alt	Arbejds- markeds- ydelse, i alt	Dagpenge ved barsel, i alt	Førtids- pension, i alt	Alders- pension, i alt
Nanortalik	1.622	27.235	*5.701	1.688	1.261	*
Qaqortoq	2.809	38.104	*7.921	2.974	2.600	*
Narsaq	1.508	26.518	*4.574	2.240	1.281	*
Paamiut	1.359	38.483	6.353	1.864	1.180	12.258
Nuuk	12.525	154.412	30.604	4.331	8.817	52.302
Maniitsoq	2.675	54.309	5.948	2.382	2.119	16.718
Sisimiut	4.829	74.589	9.638	6.325	3.848	17.517
Kangaatsiaq	931	21.663	3.556	1.704	787	7.925
Aasiaat	2.568	55.746	7.029	2.577	1.915	18.178
Qasigiannguit	1029	20.771	1.793	878	1.137	4.951
Ilulissat	3.864	70.281	8.054	5.109	2.977	17.341
Qeqertarsuaq	730	20.523	2.005	870	533	6.513
Uummannaq	1.800	33.667	4.664	1.910	1.701	9.443
Upernivik	2.036	38.495	5.357	2.412	1.668	12.932
Qaanaaq	585	12.317	1.391	514	708	4.680
Ammassalik	2.073	51.606	15.232	1.836	1.520	17.875
Illoqortoormiut Kommune Kujalleq	333	8.471	1.457	248	441	3.113
		42.313	*4			*42.309

Note: * I Kommune Kujalleq's kontoplan for 2010 er disse ydelser koncretet på en fælles konto. De kan derfor ikke fordeles på distrikter, men er anført i kategorien "Kommune Kujalleq".

Kilde: Grønlands Statistik

Antal modtagere af sociale ydelser efter ydelsestype og kommune for året 2010

Tabel 4. Antal modtagere af sociale ydelser efter ydelsestype og kommune for året 2010

	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunia	Qaasuitsup Kommunia	Total
Befolkningen på 15 år og derover pr. 1. januar 2010	5.939	16.434	7.504	13.543	43.420
Sociale ydelser, samlet opgørelse	2.816	5.339	2.929	6.304	17.388
Offentlig hjælp, i alt	1.353	2.918	1.206	3.001	8.478
- Skattepligtig hjælp	1.296	2.657	1.064	2.766	7.783
- Ikke skattepligtig hjælp	129	702	381	578	1.790
Arbejdsmarkedsydelse i alt	501	769	765	1.503	3.538
- Ledighed	366	396	556	915	2.233
- Hjemsendelse	-	-	-	209	209
- Sygdom	191	451	309	606	1.557
- Uoplyst	-	-	-	-	3
Dagpenge ved barsel, i alt	167	393	210	411	1.181
Førtidspension, i alt	491	1.009	438	1.014	2.952
- Grundbeløb	468	955	403	958	2.784
- Lommepenge	26	63	40	67	196
- Børnetillæg	125	288	118	351	882
- Personligt tillæg	203	470	239	548	1.460
Alderspension, i alt	701	981	706	1.466	3.854
- Grundbeløb	629	909	633	1.307	3.478
- Lommepenge	90	85	89	192	456
- Børnetillæg	10	11	7	12	40
- Rådighedsbestemt tillæg	64	308	-	64	436
- Personligt tillæg	95	112	222	513	942

Note: Pr. 1. januar 2010 boede der 205 personer over 15 år udenfor den kommunale inddeling i Grønland. Det samlede antal personer over 15 år i Grønland var derfor 43.625 pr. 1. januar 2010.

Diskretionerede tal er medregnet under 'Uoplyst'.

Kilde: Grønlands Statistik

Udbetalte beløb til sociale ydelser efter ydelsestype og kommune for året 2010

Tabel 5. Udbetalte beløb til sociale ydelser efter ydelsestype og kommune for året 2010

	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunia	Qaasuitsup Kommunia	Total
Befolkningen på 15 år og derover pr. 1. januar 2010	134.167	252.800	128.898	273.397	789.260
1000 kr.					
Sociale ydelser, samlet opgørelse	18.195	53.617	15.586	33.825	121.223
Offentlig hjælp, i alt					
- Skattepligtig hjælp	17.684	50.517	13.868	29.184	111.253
- Ikke skattepligtig hjælp	511	3.100	1.718	4.641	9.970
Arbejdsmarkedsydelse i alt	6.902	8.221	8.707	15.974	39.804
- Ledighed	5.448	4.905	6.275	8.782	25.410
- Hjemsendelse	-	-	-	2.279	2.279
- Sygdom	1.449	3.316	2.432	4.912	12.109
Dagpenge ved barsel, i alt	6.275	-	-	-	6
Førtidspension, i alt	5.142	11.937	5.966	11.426	34.471
- Grundbeløb	42.309	85.483	34.236	81.948	243.977
- Lommepenge	38.569	77.266	30.198	72.222	218.255
- Børnetillæg	450	1.035	657	1.128	3.270
- Personligt tillæg	1.491	3.261	1.350	4.328	10.430
Alderspension, i alt	1.798	3.922	2.031	4.271	12.022
- Grundbeløb	61.618	93.542	64.403	130.223	349.785
- Lommepenge	59.240	88.869	60.899	123.209	332.217
- Børnetillæg	1.750	1.705	1.720	3.683	8.858
- Rådighedsbestemt tillæg	120	113	52	117	402
- Personligt tillæg	168	2.412	-	209	2.789
	339	443	1.731	3.006	5.519

Note: Pr. 1. januar 2010 boede der 205 personer over 15 år udenfor den kommunale inddeling i Grønland. Det samlede antal personer over 15 år i Grønland var derfor 43.625 pr. 1. januar 2010.

Kilde: Grønlands Statistik

Stillinger i sundhedsvæsenet og syge og sundhedsplejen

Tabel 6. Stillinger i sundhedsvæsenet og syge- og sundhedsplejen pr. 31. dec. 2010

	Stillinger i alt	Læger	Plejepersonale 2)	Andet faglært personale 3)	Ufaglært personale 4)
I alt	1.228,2	100,9	586,7	311,7	228,9
Administration 1)	19,6	1,0	2,6	15,5	0,5
Dronning Ingrids Hospital	479,4	43,5	244,7	119,6	71,6
Nanortalik	38,4	2,5	20,7	7,1	8,1
Qaqortoq	56,7	4,0	24,9	20,5	7,3
Narsaq	32,5	2,0	16,0	6,1	8,4
Paamiut	35,7	2,0	15,4	6,9	11,4
Nuuk	50,0	13,0	28,8	7,6	0,6
Maniitsoq	58,0	3,4	30,2	15,9	8,5
Sisimiut	74,5	5,5	37,8	23,2	8,0
Aasiaat-Kangaatsiaq	79,9	5,4	36,5	21,1	16,9
Qasigiannguit	28,4	1,5	11,3	5,3	10,3
Ilulissat	79,0	5,6	34,8	25,0	13,6
Qeqertarsuaq	16,6	1,0	5,1	2,8	7,7
Uummannaq	42,3	2,2	20,0	7,5	12,6
Upernivik	49,1	2,9	22,3	11,2	12,7
Qaanaaq	19,4	1,0	8,9	4,2	5,3
Ammassalik	56,4	3,4	23,9	10,1	19,0
Illoqqortoormiut	12,3	1,0	2,8	2,1	6,4
<i>Tidligere år</i>					
2009	1.188,5	97,8	463,3	339,1	288,4
2008	1.403,2	180,9	575,3	356,1	290,9
2007	1.179,6	100,0	432,0	407,6	240,0
2006	1.257,0	96,3	526,8	343,1	290,7
2005	1.237,4	90,8	532,8	334,9	279,0
2004	1.219,5	91,0	532,5	415,6	180,4
2003	1.192,9	91,0	515,0	410,0	176,9
2002	1.184,4	90,0	504,2	366,5	223,7
2001	1.200,8	89,0	518,6	354,9	238,4
2000	1.209,0	90,0	504,8	372,3	242,5
1999	1.177,0	83,0	504,3	329,3	260,5
1998	1.170,6	84,0	495,3	317,5	273,8
1997	1.150,6	82,8	498,5	295,5	273,8
1996	1.144,9	80,9	478,0	300,6	285,4
1995	1.192,9	82,7	539,0	245,5	325,6
1994	1.213,4	81,8	515,2	274,0	342,5
1993	1.189,5	77,3	503,8	261,5	347,0
1992	1.223,9	78,4	516,3	259,6	369,6

Noter: 1) Tallene for Administration: Departementet for Sundhed og Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse er årsværk vedr. 2009. 2) Plejepersonale: Chefsygeplejerske, forstander, viceforstander, afdelingssygeplejerske, hjemmesygeplejerske, sundhedsplejerske, 1. assistent, fødselshjælper, jordemoder, sygeplejersker, sundhedsmedhjælper, sundhedsassistenter, sundhedshjælper, socialhjælpere og årskurser. 3) Andet faglært personale: Bioanalytikere, fysioterapeuter etc. samt personale inden for teknik, service- og støttefunktioner samt administration. 4) Ufaglært personale: timelønnede og bygdesundhedsarbejdere.

Kilde: Departement for Sundhed

Indlæggelser og sengedage

Tabel 7. Indlæggelser og sengedage

	Indlæggelser			Sengedage			Gennemsnitlige sengedage		
	2007	2008	2010	2007	2008	2010	2007	2008	2010
I alt	13.767	15.729	15.414	76.243	82.437	89.325	5,5	5,2	5,8
Nanortalik	284	285	466	702	1.317	1.548	2,5	4,6	3,3
Qaqortoq	605	622	734	1.218	1.718	2.436	2,0	2,8	3,3
Narsaq	432	412	375	1.105	1.501	1.400	2,6	3,6	3,7
Paamiut	345	345	396	1.697	1.621	1.569	4,9	4,7	4,0
Nuuk	6.223	7.562	6.484	46.138	48.065	51.998	7,4	6,4	8,0
Maniitsoq	639	661	743	2.770	2.958	3.053	4,3	4,5	4,1
Sisimiut	978	981	1.009	2.740	2.952	3.361	2,8	3,0	3,3
Aasiaat	890	1.013	856	3.262	3.647	4.155	3,7	3,6	4,9
Qasigiannguit	255	203	254	3.185	2.704	758	12,5	13,3	3,0
Ilulissat	799	993	1.029	2.532	2.970	3.771	3,2	3,0	3,7
Qeqertarsuaq	118	126	131	436	410	553	3,7	3,3	4,2
Uummannaq	487	656	795	3.423	3.685	4.479	7,0	5,6	5,6
Upernavik	423	423	588	2.249	2.006	3.285	5,3	4,7	5,6
Qaanaaq	76	168	189	73	626	836	1,0	3,7	4,4
Ammassalik	1.096	1.125	1.235	4.390	5.833	5.840	4,0	5,2	4,7
Illoqqortoormiut	117	154	130	323	424	283	2,8	2,8	2,2

Bemærk. Der foreligger ingen tal for 2009.

Kilde: Styrelse for Sundhed og Forebyggelse

Indlæggelser og sengedage fordelt på kommuner og køn 2010

Tabel 8. Indlæggelser og sengedage fordelt på kommuner og køn 2010

	Indlæggelser			Sengedage			Gennemsnitlig sengedage		
	I alt	Kvinder	Mænd	I alt	Kvinder	Mænd	I alt	Kvinder	Mænd
<i>Dronning Ingrids Hospital</i>									
I alt	6.484	3.810	2.674	36.676	19.832	16.844	5,7	5,2	6,3
Medicinsk	2.193	1.070	1.123	14.441	6.730	7.711	6,6	6,3	6,9
Kirurgisk	4.126	2.667	1.459	18.186	11.274	6.912	4,4	4,2	4,7
Psykiatrisk	165	73	92	4.049	1.828	2.221	24,5	25,0	24,1
<i>I byerne</i>									
Nanortalik 1)	466	294	172	1.548	901	647	3,3	3,1	3,8
Qaqortoq	734	483	251	2.436	1.180	1.256	3,3	2,4	5,0
Narsaq	375	238	137	1.400	667	733	3,7	2,8	5,4
Paamiut	396	263	133	1.569	1.087	482	4,0	4,1	3,6
Maniitsoq	743	452	291	3.053	1.727	1.326	4,1	3,8	4,6
Sisimiut	1.009	685	324	3.361	1.969	1.392	3,3	2,9	4,3
Aasiaat	856	584	272	4.155	2.611	1.544	4,9	4,5	5,7
Qasigiannguit	254	170	84	758	497	261	3,0	2,9	3,1
Ilulissat	1.029	687	342	3.771	2.399	1.372	3,7	3,5	4,0
Qeqertarsuaq	131	85	46	553	381	172	4,2	4,5	3,7
Uummannaq	795	511	284	4.479	2.932	1.547	5,6	5,7	5,4
Upernivik	588	427	161	3.285	2.307	978	5,6	5,4	6,1
Qaanaaq	189	128	61	836	599	237	4,4	4,7	3,9
Tasiilaq	1.235	822	413	5.840	3.818	2.022	4,7	4,6	4,9
Illoqqortoormiut	130	89	41	283	168	115	2,2	1,9	2,8
Hele Grønland									
i alt	15.414	9.728	5.686	74.003	43.075	30.928	4,8	4,4	5,4
<i>Fordelt på aldersgrupper</i>									
0-1 år	930	398	532	3.921	1.570	2.351	4,2	3,9	4,4
1-14 år	1.034	426	608	3.422	1.562	1.860	3,3	3,7	3,1
15-64 år	10.936	7.515	3.421	48.681	29.892	18.789	4,5	4,0	5,5
65+	2.514	1.389	1.125	17.979	10.051	7.928	7,2	7,2	7,0

Note 1) Indlæggelser og sengedags køn- og aldersfordeling for Nanortalik, er baseret på estimat for det gennemsnitslige køn- og alders fordeling for hele Grønlands total indlæggelser.

Kilde: Styrelse for Sundhed og Forebyggelse

Sundhedsvæsnets brug af danske sygehuse

Tabel 9. Sundhedsvæsnets brug af danske sygehuse

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rigshospitalet								
Sengedagsforbrug	9.457	10.441	6.578	6.752	5.524	5.328	6.438	7.027
Antal udskrevne	1.168	1.071	1.008	1.006	925	795	958	1.058
Privathospital								
Sengedagsforbrug	...	310	-	165	-	-	-	-
Antal udskrevne	...	31	-	30	-	-	-	-
Psykiatriske patienter								
Sengedagsforbrug	8.915	5.473	4.833	4.548	4.798	5.091	6.613	6.480
Antal udskrevne	...	22	17	14	14	9	8	4

Kilde: Departement for Sundhed

Stillinger i tandplejen i årsværk

Tabel 10. Stillinger i tandplejen i årsværk pr. 31. dec. 2009

	Normering i alt	Tandlæger 2)	Andet faglært personale	Ufaglært personale
I alt	138,5	27,5	89,2	21,8
Administration 1)	2,0	1,0	1,0	-
Dronning Ingrids Hospital 3)	0,0	-	-	-
Nanortalik	7,0	1,4	4,4	1,2
Qaqortoq	7,7	1,2	5,5	1,0
Narsaq	3,2	0,5	2,3	0,4
Paamiut	4,9	0,5	3,2	1,2
Nuuk	39,8	8,3	29,0	2,5
Maniitsoq	5,9	1,0	3,7	1,2
Sisimiut	15,5	3,1	9,8	2,6
Kangaatsiaq	2,3	0,3	1,1	0,9
Aasiaat	8,3	1,5	5,2	1,6
Qasigiannguit	3,4	0,4	3,0	
Ilulissat	11,7	2,2	7,5	2,0
Qeqertarsuaq	4,4	1,0	3,0	0,4
Uummannaq	6,0	0,9	2,1	3,0
Upernivik	5,6	1,5	3,3	0,8
Qaanaaq	1,7	0,5	1,0	0,2
Ammassalik	9,1	2,2	4,1	2,8
<i>Tidligere år</i>				
2009	132,8	30,6	77,4	24,8
2008	130,3	30,0	61,0	39,3
2007	131,3	25,0	79,4	18,3
2006	132,8	30,2	84,7	17,9
2005	140,2	33,7	95,9	10,6
2004	145,5	35,0	105,5	5,0
2003	146,0	35,0	107,5	3,5
2002	146,5	35,0	106,5	5,0
2001	147,8	34,0	110,8	3,0
2000	151,4	34,0	111,0	5,4
1999	149,3	33,0	111,0	5,3
1998	147,8	34,0	110,8	3,0
1997	150,3	32,5	113,0	4,8
1996	147,1	31,0	110,5	5,6
1995	147,6	31,0	110,0	6,6
1994	146,8	31,5	109,0	6,3
1993	144,8	31,5	107,0	6,3
1992	138,3	32,1	99,9	6,3

Cheftandlæge og KIG-faglig konsulent overgik fra daværende Kystledelse til Styrelsen for Sundhed og forebyggelse pr. 1. januar 2008.

Noter: 1) Administration: Overtandlæge. 2) Tandlæger: Distriktsstandlæge, assisterende tandlæger, hospitalsodontolog. 3) Tallene for 2010, foreligger ikke.

Kilde: Departement for Sundhed

Patientklager over sundhedsvæsnet

Tabel 11. Patientklager over sundhedsvæsnet

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nye sager	57	65	62	66	69	81	74	56	71	56
Sager ikke antaget eller trukket af klager	8	11	15	15	12	16	15	19	5	12
Sager afsluttet i Patientklagenævnet	36	43	67	38	39	53	46	59	42	65

Kilde: Landslægeembedet i Grønland

Døde efter dødsårsag

Tabel 12. Døde efter dødsårsag

Nr.	I alt	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
		474	452	469	440	453	424	442
1	Infektionssygdomme (ekskl. tuberkulose)	7	7	6	10	9	8	4
2	Tuberkulose	8	3	3	1	1	5	2
3	Ondartet svulst i mundhule og spiserør	15	10	15	12	12	10	19
4	Ondartet svulst i mavesæk	5	4	4	4	4	3	8
5	Ondartet svulst i tarme, undtagen endetarm	10	11	8	11	13	9	9
6	Ondartet svulst i endetarm	2	1	2	2	1	3	5
7	Ondartet svulst i strubehoved	40	37	42	31	50	46	37
8	Ondartet svulst i knogler og hud	0	0	1	0	0	1	1
9	Ondartet svulst i brystkirtel	2	2	6	3	5	1	3
10	Ondartet svulst i livmoderhals	3	2	3	2	4	1	1
11	Ondartet svulst i andre dele af livmoder	0	0	0	0	0	0	0
12	Ondartet svulst i blærehalskirtel	0	0	1	0	2	1	1
13	Ondartet svulst i andre lokaliseringer Ondartet svulst i lymfatiske og	20	32	41	37	30	28	34
14	bloddannende væv Godartede svulster og svulster uden	4	2	3	3	2	3	2
15	specifikation	4	8	6	6	0	6	1
16	Endokrine lidelser og mangelsygdomme	2	4	4	2	5	0	5
17	Sukkersyge	0	2	5	6	7	6	4
18	Sygdomme i blod og bloddannende organer	1	3	0	2	1	2	1
19	Mentale lidelser	11	13	18	6	17	19	14
20	Hjernehindrebændelse	3	2	3	1	2	2	0
21	Sygdomme i nervesystem og sanseorganer	3	5	9	5	5	5	12
22	Gigtfeber og følgetilstande	0	1	1	0	0	0	1
23	Blodtryksforhøjelse	1	6	4	5	5	4	5
24	Forkalkningsbetegnede hjertesygdomme	33	27	35	35	30	36	17
25	Andre hjertesygdomme	33	34	26	24	23	24	15
26	Karsygdomme i hjernen	35	30	35	31	43	40	33
27	Sygdomme i arterier, arterioler og kapillærer	7	3	4	4	2	6	2
28	Andre kredsløbssygdomme	0	1	1	2	1	3	1
29	Akutte luftvejsinfektioner inkl. Influenza	2	1	2	0	0	0	0
30	Lungebetændelse	9	14	10	5	15	11	14
31	Bronkitis	32	22	19	21	20	19	24
32	Andre sygdomme i åndedrætsorganer	7	4	3	1	2	4	1
33	Sygdomme i mundhule, spiserør og mavesæk	5	5	3	2	5	3	8
34	Sygdomme i lever og galdeveje	3	6	3	6	3	4	6
35	Andre sygdomme i fordøjelsesorganer	5	7	4	8	11	8	9
36	Nyrebetændelse	0	0	1	1	0	0	0
37	Infektiøse nyresygdomme og sten i urinorganer	1	0	0	0	0	0	2
38	Andre sygdomme i urin- og kønsorganer samt brystkirtel	3	1	4	6	7	2	3
39	Svangerskabs- og fødselskomplikationer hos moder	0	0	0	0	0	0	0
40	Sygdomme i hud, knogler og bindevæv Medfødte misdannelser i hjerte og	2	2	2	2	0	1	2
41	kredsløbsorganer	2	2	1	0	0	0	1

42 Andre medfødte misdannelser	4	2	3	1	2	2	2
43 Sygdomme hos nyfødte	11	6	1	7	2	4	2
44 Senilitet uden oplysning om sindssygdom Symptomer og mangelfuld definerede	11	6	6	11	2	11	10
45 sygdomme	9	9	13	23	19	10	14
46 Færdselsulykker	8	2	3	5	2	2	5
47 Alle andre ulykker	41	34	37	25	32	26	23
48 Selvmord	46	45	51	58	37	34	36
49 Andre ydre årsager	10	12	13	10	11	6	9
50 Uoplyst	14	22	4	3	9	5	34

Kilde: Grønlands Statistik

Forbrug af cigaretter og alkohol

Tabel 13. Forbrug af cigaretter og alkohol

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.000 liter							
I alt	9.726	8.269	8.125	8.347	7.970	7.202	7.890
Øl	8.887	7.219	7.146	7.280	7.196	6.364	7.077
Vin	672	897	844	901	672	734	700
Spiritus	168	153	135	166	102	104	113
1.000 liter ren alkohol							
I alt	541	515	498	512	331	459	454
Øl	393	336	332	338	331	321	325
Vin	82	117	112	111	...	95	87
Spiritus	66	62	54	63	...	43	43
1.000 stk.							
I alt	124.207	119.999	118.760	118.214	97.517	87.517	94.025
Cigaretter	111.280	96.731	93.577	94.436	72.835	67.534	72.093
Cigaretpapir	12.557	22.867	24.863	23.416	24.434	19.773	21.754
Cerutter	202	283	204	219	135	169	131
Cigarer	169	118	117	144	113	41	47
Ugentlig forbrug pr. person over 14 år							
<i>Antal</i>							
Genstande	17	16	15	15	14	14	13
Cigaretter	52	44	42	42	33	30	32

Anm.: Forbruget af cigaretter og alkohol dækker reelt importen af cigaretter og alkohol.

Kilde: Grønlands Statistik

Unges brug af cigaretter, alkohol og narkotika sammenlignet med Danmark

Tabel 14. Unges brug af cigaretter, alkohol og narkotika sammenlignet med Danmark

	<u>Grønland</u> 2006	<u>1)</u> 2010	<u>Danmark</u> 2)
	<i>procent</i>		
15-årige, som ryger dagligt	49	52	11
13-årige, som ryger dagligt	16	24	3
11-årige, som ryger dagligt	3	3	0
15-årige, som har været fulde mindst 2 gange	25	25	57
13-årige, som har været fulde mindst 2 gange	4	7	14
11-årige, som har været fulde mindst 2 gange	2	2	2
15-årige, som aldrig har brugt cannabis	81	83	85

Note: 1) Tallene vedr. Grønland, rapport "Alkohol, hash, snifning og rygning af Christina W. Schnohr.

2) Tallene vedr. Danmark er afrundet gennemsnit af tallene for drenge og piger i rapporten

"Skoleundersøgelsen 2010" af Mette Rasmussen og Pernille Due.

<http://www.hbsc.dk/downcount/HBSC-Rapport-2010.pdf>

Kilde: Grønlands Statistik

Konstaterede tilfælde af HIV og AIDS

Tabel 15. Konstaterede tilfælde af HIV og AIDS

	1985	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Hiv-positive i alt	1	8	13	7	6	5	3	1	4	3
Mænd	1	5	7	4	4	4	3	1	2	2
Kvinder	-	2	6	3	2	1	0	0	2	1
Børn	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
AIDS-diagnoser	-	1	1	2	3	2	0	1	-	-
Døde af AIDS i året	-	1	5	5	3	6	5	6	4	1
Døde af AIDS akkumuleret	-	2	12	32	52	58	63	69	73	74

Kilde: Landslægeembedet i Grønland

Anmeldte smitsomme sygdomme

Tabel 16. Anmeldte smitsomme sygdomme

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Virussygdomme							
Meningitis 1)	26	28	14	16	22	20	19
Leverbetændelse	2	8	6	0	-	4	
Tuberkulose	44	99	73	60	62	63	116
Levnedsmiddelbåren sygdom	10	1	1	1	5 -	-	
Kønssygdomme							
Syfilis	1	1	-	2	-	-	-
Gonoré	515	769	808	747	927	1.105	1.239
Chlamydia 2)	2.094	2.713	2.579	2.369	2.504	2.864	3.007

Noter:

1) Antal meningitistilfælde er ændret fra 2000, idet sepsis (blodforgiftning) nu indgår i tallene.

2) Chlamydia var først anmeldelsespligtig fra 1. juli 1996. Det forhøjede antal fundne chlamydiatilfælde i 2005 og efterfølgende skyldes forbedret.

Kilde: Landslægeembedet i Grønland

Legale aborter

Tabel 17. Legale aborter

	I alt	Kvindens alder								
		14-15	16-17	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
1977	388	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1978	367	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1979	450	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1980	470	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1981	539	24	55	95	175	79	59	39	12	1
1982	561	24	73	81	152	101	68	45	13	4
1983	576	15	89	102	171	99	54	25	21	-
1984	642	12	91	98	212	125	61	33	10	-
1985	654	20	60	98	207	150	67	31	21	-
1986	748	25	63	118	253	130	88	50	18	3
1987	823	24	63	101	305	173	86	49	17	5
1988	841	25	62	92	300	197	101	46	17	1
1989	894	29	68	101	301	228	104	47	13	3
1990	913	18	63	72	301	245	148	49	16	1
1991	962	30	59	92	294	257	143	67	17	3
1992	921	36	77	71	259	274	128	54	22	-
1993	979	46	77	97	252	258	168	63	16	2
1994	1.002	50	97	94	257	289	147	52	16	0
1995	880	33	72	90	192	271	159	42	21	0
1996	862	40	85	95	176	197	178	66	21	4
1997	843	45	74	77	208	208	162	60	8	1
1998	915	29	85	102	249	210	149	75	15	1
1999	840	23	73	110	192	165	167	86	24	0
2000	944	33	82	128	261	146	186	92	14	2
2001	814	38	101	91	225	139	126	80	13	1
2002	822	31	74	118	246	125	114	80	33	1
2003	869	41	77	114	262	143	113	88	29	2
2004	904	38	93	115	281	157	126	69	23	2
2005	899	45	111	97	266	160	115	81	23	1
2006	904	48	97	119	283	173	83	75	23	3
2007	887	50	91	117	271	187	97	50	22	2
2008	899	44	94	147	283	172	96	44	19	0
2009	799	25	71	135	268	163	77	41	17	2
2010	858	29	93	109	299	177	77	54	19	1

Anm. Evt. aborter blandt 12-13 årige er medtaget i tallene for de 14-15 årige.

Kilde: Landslægeembedet i Grønland og Grønlands Statistik

Abortkvotient

Tabel 18. Abortkvotient pr. 1.000 kvinder

	Kvindes alder									Samlet abort- kvotient	Generel abort- kvotient
	14-15	16-17	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49		
1977	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1978	...	...	...	...	...	...	...	...	...	886	29,0
1979	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1.073	34,6
1980	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1.059	35,5
1981	18,2	41,9	81,7	67,5	37,5	35,4	40,2	10,4	1,0	1.244	39,3
1982	18,7	56,7	66,0	55,7	45,5	39,9	45,8	10,7	3,7	1.290	39,7
1983	12,7	69,7	79,3	60,0	42,7	30,0	26,4	16,4	-	1.200	39,8
1984	11,6	73,8	77,2	70,6	51,5	31,3	36,9	7,4	-	1.313	43,5
1985	23,0	53,0	78,6	66,6	59,2	33,2	34,3	14,8	-	1.350	44,0
1986	32,3	64,2	97,8	80,5	49,2	42,7	51,2	12,4	2,8	1.582	50,1
1987	33,5	75,4	90,8	95,7	62,6	39,9	46,4	11,6	4,4	1.703	55,2
1988	37,7	83,3	94,7	94,6	67,7	45,2	41,5	11,8	0,8	1.739	56,0
1989	44,0	99,1	122,4	99,5	74,6	44,6	41,4	9,3	2,3	1.890	59,3
1990	25,8	99,4	99,1	107,0	78,4	59,8	42,2	11,4	0,7	1.947	60,5
1991	41,9	94,2	139,2	115,5	82,8	55,4	55,3	11,8	2,2	2.166	64,0
1992	51,1	116,4	116,0	116,0	89,1	48,3	43,0	15,2	-	2.125	62,0
1993	63,8	115,2	157,3	129,6	84,4	61,7	30,9	10,7	1,5	2.266	67,1
1994	65,4	147,5	143,8	149,9	97,7	51,7	24,5	9,9	0,0	2.382	68,7
1995	41,0	109,8	136,7	120,3	98,2	54,2	18,9	12,5	0,0	2.095	60,3
1996	47,5	127,3	145,4	112,9	78,9	60,2	28,0	12,1	3,1	2.116	59,1
1997	53,1	105,9	113,8	134,6	93,4	54,3	24,4	4,4	0,8	2.105	57,8
1998	35,5	118,0	141,0	162,3	106,3	50,3	29,5	8,0	0,7	2.374	62,8
1999	27,5	102,2	145,4	121,4	95,7	59,1	32,2	12,3	0,0	2.154	57,6
2000	37,2	116,2	162,5	159,2	92,6	70,6	33,5	6,8	1,3	2.451	64,6
2001	41,8	140,7	113,3	133,1	90,3	52,2	28,8	6,0	0,6	2.147	55,5
2002	32,6	98,9	149,8	139,5	81,6	52,9	28,4	14,5	0,6	2.150	55,7
2003	40,4	101,2	142,5	143,2	92,6	58,8	31,4	12,2	1,1	2.265	58,5
2004	37,2	115,0	135,2	149,7	98,2	73,4	25,7	9,1	1,1	2.360	60,5
2005	44,6	126,3	111,2	138,1	96,3	71,7	32,2	8,8	0,5	2.302	59,8
2006	47,4	107,7	131,9	144,1	101,3	53,4	32,8	8,7	1,5	2.283	60,2
2007	49,9	99,9	122,9	138,0	106,8	63,3	24,8	8,3	0,9	2.256	59,3
2008	45,9	106,4	154,7	139,6	95,1	63,1	24,8	7,2	0,0	2.263	60,6
2009	27,0	82,0	142,3	126,1	88,0	49,6	26,0	6,7	0,8	1.989	54,1
2010	32,1	108,9	112,6	136,0	92,3	47,3	36,5	8,1	0,4	2.110	58,1

Anm. Evt. aborter blandt 12-13 årige er medtaget i tallene for de 14-15 årige.

Tal for 1993-2010 er revideret i forhold til tidligere publiceret materiale.

Nyt samlet datagrundlag for hele perioden findes nu i Statistikbanken.

Kilde: Landslægeembedet i Grønland og Grønlands Statistik

statbanken: <http://bank.stat.gl/suda1>

Signatur forklaring:	Eventuel henvendelse
... Oplysninger foreligger ikke	
.. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn	
. Tal kan efter sagens natur ikke forekomme	E-mail: stat@stat.gl
0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed	
- Nul	2012 Statistisk årbog
* Foreløbigt eller anslået tal	

Grønlands Statistik
 Postboks 1025 · 3900 Nuuk
 Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
 www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl
